

ANTONI Z. KAMIŃSKI
BARTŁOMIEJ KAMIŃSKI

ŚWIAT NA KRAWĘDZI

CZY USTRÓJ LIBERALNO-KONSTYTUCYJNY
SPROSTA WYZWANCIOM WSPÓŁCZESNOŚCI?

Institut Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk

- ROZDZIAŁ 1. PORZĄDEK LIBERALNO-KONSTYTUCYJNY Z LOTU PTAKA – MAPA ZALEŻNOŚCI KSZTAŁTUJĄCYCH JEGO DYNAMIKĘ
- Demokracja w perspektywie historycznej – trójkąt porządku politycznego 27
- Brzegowe typy idealne porządku politycznego – typ totalitarny i liberalno-konstytucyjny 33
- Globalizacja a problem porządku politycznego 42
- Obserwacja podsumowująca 45
- ROZDZIAŁ 2. PREDYKATY PORZĄDKU LIBERALNO -KONSTYTUCYJNEGO – PODSTAWOWE WŁASNOŚCI
- Rządy prawa, konstytucja i trójpodział władzy 49
- Gospodarka rynkowa a państwo – więź współzależności 51
- Rynek a rządy przedstawicielskie 55
- Typ totalitarny a liberalno-konstytucyjny 57
- Państwo i gospodarka – warunki niezbędne dla społecznej kontroli 59
- Podsumowanie – warunki de minima porządku liberalno-konstytucyjnego 63
- ROZDZIAŁ 3. INSTYTUCJE PORZĄDKU LIBERALNO -KONSTYTUCYJNEGO – ELEMENTY INŻYNIERII KONSTYTUCYJNEJ
- Wolność jednostki, rządy prawa, ustroj państwa – inżynieria konstytucyjna 66
- Konstytucja ładu politycznego – menu ustrojowych rozstrzygnięć 70
- Dygresja – szanse wyłonienia się ustroju liberalnego konstytucyjnego w wyniku załamania się ustroju autorytarnego lub totalitarnego 85
- ROZDZIAŁ 4. LIBERALIZM KONSTYTUCYJNY A INSTYTUCJA OBYWATELA
- Racjonalna jednostka w świecie instytucji społecznych i ustrojowych 94
- Formowanie się instytucji obywatela w świecie współczesnym 100
- ROZDZIAŁ 5. WEWNĘTRZNE WYZWANIA DLA PORZĄDKU LIBERALNO-KONSTYTUCYJNEGO
- Autorytarny populizm – chwilowe zakłócenie „właściwej” trajektorii rozwojowej? – Pippa Norris i Ronald Inglehart 110
- Rozkład niepisanych reguł gry jako zagrożenie dla ustroju liberalno- -konstytucyjnego – Steven Levitsky i Daniel Ziblatt 117
- Liberalizm w konflikcie z demokracją – Yascha Mounk 124
- Instytucja obywatela w rozwoju ustroju liberalno-konstytucyjnego 131
- Tyrania większości vs. tyrania mniejszości 134
- Egalitaryzm a instytucja obywatela 140
- Modernizm i obalanie kulturowych tabu 142
- ROZDZIAŁ 6 ŹRÓDŁA PAŃSTWA ADMINISTRACYJNEGO – ZAGROŻENIE CZY STABILIZATOR PORZĄDKU LIBERALNO-KONSTYTUCYJNEGO?
- Nowoczesna administracja – podłoże historyczne 170
- Związki między polityką a administracją – zagrożenia funkcji nadzoru 175
- Przesłanki pojawienia się „państwa administracyjnego” – implikacje dla porządku instytucjonalnego 182
- Administracja państwowa a społeczeństwo obywatelskie 185
- Obserwacja podsumowująca 186
- ROZDZIAŁ 7. OLIGARCHIZACJA RZĄDÓW – KLASA RZĄDZĄCA GAETANO MOSKI A „SPIŻOWE PRAWO OLIGARCHII” ROBERTA MICHELSA
- Gaetano Mosca – teoria klasy rządzącej 191
- Roberta Michelsa „spiżowe prawo oligarchii” 200

- Międzynarodowy Związek Drukarzy (itu) – dlaczego „spiżowe prawo” nie zadziało? 201
- Teoria Gaetano Moski a badania nad itu 206
- Uwaga podsumowująca 207
- ROZDZIAŁ 8. PORZĄDEK LIBERALNO-KONSTITUCYJNY, OLIGARCHIZACJA A ROZWÓJ GOSPODARCZY – REFLEKSJE NA TLE TEORII ACEMOĞLU I ROBINSONA
- Państwo a gospodarka – cechy instytucjonalne warunkujące klęskę lub sukces 210
- Determinanty ewolucji instytucjonalnej 216
- Wielowymiarowość związków polityka–gospodarka 219
- Punkty zwrotne – adaptacja instytucjonalna 227
- Klasa rządząca, oligarchia, włączanie i wyłączenie instytucjonalne 230
- ROZDZIAŁ 9. ZARYS EWOLUCJI PORZĄDKU LIBERALNO-KONSTITUCYJNEGO – OD REWOLUCJI PRZEMYSŁOWEJ DO DIGITALNO-INTERNETOWEJ
- Punkty zwrotne ewolucji porządku liberalno-konstitucyjnego 238
- Wyłanianie się podstaw nowoczesności (1777–1914) 241
- Etatyzacja i akceleracja zmian w społeczeństwie i gospodarce. 1918–1991 253
- Obserwacja podsumowująca 281
- ROZDZIAŁ 10. REWOLUCJA CYFROWO-INTERNETOWA – WYZWANIE DLA EWOLUCJI PORZĄDKU LIBERALNO-KONSTITUCYJNEGO
- „Podbrzusze” – infrastruktura cyfrowo-internetowa 288
- Gospodarka rewolucji cyfrowo-internetowej 295
- Społeczeństwo – nowe możliwości, ale i zagrożenia dla swobód obywatelskich 312
- Niebezpieczne związki – Big Tech i „Big Państwo”? 316
- Żółte światło – pandemia i dyktatorskie impulsy 331
- ROZDZIAŁ 10. REWOLUCJA CYFROWO-INTERNETOWA – WYZWANIE DLA EWOLUCJI PORZĄDKU LIBERALNO-KONSTITUCYJNEGO
- Pojawienia się i rozpad drugiego bieguna świata 343
- Wzrost gospodarczy – korzystanie z globalizacji pod dyktando Chin 354
- Rola USA w awansie Chin do pozycji pretendenta pozycji hegemonu 369
- Chiny jako mocarstwo – implikacje dla porządku światowego 374
- Zamiast konkluzji 382